Ч. 236. Львів, Четвер, дня 18 (31.) жовтня 1901. Річник V.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2·50 зр. (5 кор.)
на місяць 85 кр. (1 к. 70 с.)
За границею:
на цілий рік . . 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїнї 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Полїтичне положенє.

(+) Пригнобленє, викликане в радї державній відомими подїями в четвер і пятницю минувшого тижня, поки-що уступило. Наглі внесеня, які затарасували дорогу до дневного порядку, до першого читаня буджету, усунули ся і уможливили, що розправа над буджетом розпочала ся ще в пятницю.

Єсть повна надія, що ся розправа при першім читаню скінчить ся перед перервою, яка буває звичайно в обрадах ради державної з нагоди сьвята всїх сьвятих, хоч до розправи є записаних 28 бесїдників, однак многі з них обмежать ся до коротких заяв, позаяк доси взагалї не бувало розправи при першім читаню, а буджет відсилано без розправи до комісиї.

На разї отже для мінїстерства д-ра Кербера усунула ся причина погрожувати димісиєю або евентуально розвязанєм ради державної. Показала ся також безосновною вість розповсюджена часописями, про димісию ческого мінїстра д-ра Резека, позаяк він не є парляментарним мінїстром, як свого часу був др. Кайцль, а хоч ческий клюб заявив мінїстерству д-ра Кербера недовірє, то се не може бути причиною уступленя д-ра Резека тим більше, що сей клюб висловив д-рови Резекови однодушно повне довірє. Таким способом буде мінїстерству д-ра Кербера спроможно довести до ухвали буджету ще перед Різдвом і мати свобідну руку супроти Угорщини для переведеня угоди і торговельних договорів. Вісти про димісию мінїстерства д-ра Кербера, викликані єго поїздкою до Ґеделє, не мають нїякої основи. Авдиєнция у цїсаря давно вже перед критичним днем зголошена, дала д-рови Керберови нагоду здати монарсї справу з теперішного полїтичного і парляментарного положеня, а також при сїй нагодї розмовити ся з угорским мінїстром-президентом Сельом і дати деякі виясненя з нагоди проґрамової річи, виголошеної на першім засїданю посольскої палати.

При всїм тім парляментарне положенє не є зовсїм так певне і обезпечене, хоч наглі внесеня відрочено, а можна кождого часу сподївати ся нових трудностий, які правительство буде мусїло усувати, щоби осягнути витичену собі цїль — ухваленє буджету до Різдва. Навіть коли наконечно поведе ся осягнути сю цїль і тим способом довести раду державну до нормального функціонованя; то мимо того думає др. Кербер по ухваленю буджету внести димісию цїлого мінїстерства. Сей намір має цїль реконструкциї теперішного мінїстерства, з котрого деякі мінїстри (імовірно мінїстер рільництва Джіованеллї і мінїстер торговлї Каль) уступили би, а їх місце заняли-б иньші. Можливо, що й Коло польске схоче на місце д-ра Пєнтака впровадити иньшу ексцеленцию родову.

В понедїлок відбула ся рада мінїстрів, котра імовірно обговорювала теперішнє парляментарне і полїтичне положенє, як і спосіб усуненя дальших можливих трудностий, щоби довести завчасу до ухваленя буджету.

Подорож д-ра Кербера до Пешту і Ґеделє не перестає бути предметом дневникарских обговорів. Запевняють, що розмова д-ра Кербера з угорским мінїстром-президентом »була довірочною і вельми приязною виміною гадок про біжучі економічні питаня«. З висліду сеї розмови керманичів двох з'єдинених держав можна сподївати ся, що небавом зачнуть ся між ними переправи про спільну автономічну цлову тарифу.

Як ми вже звіщали, відбула ся в понедїлок пополудни австрийска рада мінїстрів. Сим разом відбула ся рада в хатї недужого мінїстра оборони краєвої, щоби і єму дати спромогу, взяти в нїй участь. З одного боку запевняють, що на дневнім порядку не було нїякого полїтичного питаня і що ся рада мінїстрів заступила лише місце конференциї мінїстрів, яка звичайно відбуває ся що суботи, а сим разом мусїла відпасти задля подорожи мінїстра-президента до Пешту. З другого однак боку приписують сїй радї мінїстрів незвичайну вагу. Лучать її з полїтичним положенєм, котрому надають з виразним наміром характер пересиленя. Особливо особа мінїстра д-ра Резека є предметом сих вістий про мінїстерске пересиленє. Вправдї і сї жерела додають заразом, що уступленє д-ра Резека ще не є певне, але можна єго супроти

---

17)

LABOREMUS

ДРАМА В 3 АКТАХ

БЄРНШТЕРНЕ БЄРНСОНА

переклав Лев Лопатиньский.

ЛЯНҐФРЕД

Нї — хто-ж до чорта міг би мати в тім який інтерес?

ЛИДИЯ

Ся сухотнича жінка, яку хотять заволїчи до твоєї опери! Що она має там шукати? В сьвітї сил природи? Она, хоровита! »Ясно« малювати, кажеш. Се буде якесь полове, те ясне... Місяць, — місяць!

ЛЯНҐФРЕД

Ти стаєш по сторонї против недужої?!

ЛИДИЯ

Коли між ними стоїть мущина? Тут жінка, яка не може нї жити, нї вмерти — а тут здорова, сильна! Хочеш, щоби я брала сторону хорої?

ЛЯНҐФРЕД

Алеж Лидия!

ЛИДИЯ

Хочеш мене змусити до сего?! Милосердити ся над нею, що не могла бути жінкою для него, за стілько лїт певно не могла стати нею?

ЛЯНҐФРЕД

Звідки се знаєш?

ЛИДИЯ

Ти прецїнь говорив так.

ЛЯНҐФРЕД

Я?

ЛИДИЯ

Або я чула се, коли ти говорив. — Се виходить прецїнь само з себе.

ЛЯНҐФРЕД

Забуваєш тілько на одно. Она, ся друга, ся пянїстка, прийшла, щоби лїчити, бідну недужу лїчити музикою.

ЛИДИЯ

І коли она се виконує, мужа находить жадоба за нею. Се прецїнь легко зрозуміти, думаю.

ЛЯНҐФРЕД

(*видко, що насилу здержує себе. Вкінци каже*: Але коли она зміркує се?

ЛИДИЯ

Ну, щож тодї? Не знаю, що стало ся, але думаю, що она забрала те, що було єї добрим правом.

ЛЯНҐФРЕД

Єї добрим правом? Правом хищого звіряти, кажеш?

ЛИДИЯ

Чи не можемо ми обоє балакати про річ, яка не дотичить анї тебе, анї мене — — про те балакати? —

ЛЯНҐФРЕД

— спокійно про те балакати? — Коли се зможеш, то прошу? (*павза*).

ЛИДИЯ

Ти любиш лише щасливих, Лянґфреде, які, які мають при купі свої спосібности, так що всюди приноровлять ся.

ЛЯНҐФРЕД

Та-ак! Певно тому стала Русалка моєю першою любовю, що мала свої спосібности при купі?

ЛИДИЯ

Нї — сего не можна як-раз сказати.

ЛЯНҐФРЕД

Не вірю також, щоби се можна твердити — — — — — — Але не про те, але про оперу ми хотїли прецїнь говорити. Ти противна змінї?

ЛИДИЯ

Лише противна? Се за мало: Ненавиджу єї! — сентиментальна драма!

ЛЯНДФРЕД

Сентиментальне се?

ЛИДИЯ

Се сходить лише на борбу межи любовю, а моральностию. Якби нам вже не було того досить

ЛЯНҐФРЕД

Я не фільософ. —

ЛИДИЯ

— Я також нї! —

ЛЯНҐФРЕД

— але се розумію прецїнь, що тут Русалка натякнула на се, що чоловік придбав собі. Колиб она могла се зрозуміти, тодї мала би прецїнь душу?

щораз нових трудностий сподївати ся кождого часу. З урядового боку однак заперечують рішучо всї ті поголоски. Так н. пр. »Montagspresse« пише: »Хоч мінїстрови Резекови з пасивної полїтики невдоволеня, яку ческий клюб веде від початку осїнної сесиї, можуть насувати ся деякі трудности що-до єго становища, однак сї трудности, як нас запевняють, не є такі, щоби могли єго дальшу участь в правительстві поважно загрозити. Не можна отже тут говорити про крізу«. До того додає також »Vaterland«, що один ческий провідник полїтичний назвав вісти про уступленє д-ра Резека »нїсенїтницею«.

Мимо всего того »Hlas Naroda« запевняє, що уступленє д-ра Резека є імовірне, позаяк в ческім клюбі є сторонництво, котре бажає спиняти ухваленє буджету перед Різдвом, а тим способом поналити мінїстерство д-ра Кербера. Задля того др. Резек рад би раньше уступити з сего місця. Змаганє радикальної частини ческого клюбу піддержує февдальна шляхта, котра би бажала знов керму державну взяти у свої руки, а се сподїваєся тим лекше осягнути задля найновійших звязий своїх з найвисшими кругами.

Ві вторник приступила посольска палата до дальшої розправи буджетової, котру сподївають ся покінчити в четвер, позаяк деякі бесїдники зложать лише короткі заяви. Після того буде чотиродневна перерва задля лат. сьвят всїх сьвятих, а з недїлї почне буджетова комісия роботу над буджетом, коли тимчасом посольска палата буде тижнево мати по два засїданя, щоби полагодити відрочені наглі внесеня. Понедїлковий орґан вірноконституцийної шляхти пише з тої нагоди: »Чиж буджетова розправа не повинна довести до зрозуміня, що наглі внесеня є злишні? В усїх тих внесенях вже полагоджених і відрочених нема нїчо, що не входило би в рамцї буджетової розправи. Мінїстер скарбу присьвятив більшу часть своїх виводів на першім засїданю обговореню звязи між народним господарством а фінансовим; отже найлїпша нагода обговорити в буджетовій розправі критичне положенє промислу і безробітє та наслїдкі, які з того випливаюсь для народного господарства. Посольска палата розправляла вже про се з нагоди наглих внесень, а тепер те саме буде повтаряти ся в буджетовій розправі. Тай все те, що є у відрочених внесенях, буде предметом промов при буджетї, а коли про ті питаня будуть внесені резолюциї, то правительство буде приневолене висловити своє становище, отже супроти того годї зрозуміти, яку цїль мали би ще наглі внесеня?«

Дневник вірноконституцийної шляхти забуває однак, що рада державна находить ся все ще в незвичайних обставинах і поворот до звичайних правильних відносин не є так легкий.

Допись.

Скала над Збручом.

Лежить передомною письмо-куренда з пістинського деканату і відчит зладжений Михайлом Левицким, парохом з Вербіжа нижнього. Відчит трактує о пониженю духовеньства через поступованє властий, жадає для духовеньства заведеня пять пятилїть по 400 корон, виплачуваня конґруи антиціпандо і додаткового признаня сьвященикам права їхати на зелїзници 2. клясою за оплатою 3 ої кляси.

Сї жаданя цїлком слушні та годї що закинути, що сьвященики, яко корпорация, жадають згаданих річей. На се однак годї згодити ся, щоб справу загальну, яка тичить цїлого духовеньства пропаґувати таким горрендним язиком.

Осьде перше реченє з того славетного »отчета«:

»Чѣмъ бôльше кто въ молодости своей отдавалъ ся якимъ то наукамъ, чѣмъ бôльше онъ своими долголѣтними и прилѣжними трудами станулъ на лѣствици умственнихъ способностей, чѣмъ долше онъ жертвовалъ своей юний и найкрасшій вѣкъ лиш на то, щоби свою будучность обезпечить, а заразомъ достойнимъ и пожиточнымъ членомъ въ обществѣ стати ся; — тѣмъ большіи и висшіи требованія, онъ будетъ ставляти тымъ, въ услугу которымъ онъ за обезпеченіе своего существованія, отдаетъ всѣ сокровища, узбираніи въ протягу двохъ десятокъ лѣтъ«.

Такої перлистої мови є там 3 аркуші. Тяжко віддати цїлий відчит, але подам лиш деякі слова, які просто як горрендум гідні уваги і так: »истерянніи, *подшатнутіи*... сили«, дальше: »*горнозаводная* академія«; »лицемъ тыхъ благодѣяній, *преимуществъ* и...«; »*цѣлмотвѣтныхъ*«; »*разительно і болестно*«; —»инвалиды, *патентали*«; — »въ виду *неуваженія*«; — »даже *грубниковъ*?! *и дровосѣковъ*« а в своїм »качестві« доходить автор просто до нїсенїтниць, як ось у такім висказї: »....конґруи и гельеръ не прибудетъ, противно; новыми *пологами* (?!) все морщитъ ся и корчитъ ся таяжъ«. Згадане писалище кінчить ся так: »Въ кождôмъ разѣ але, одушевѣмъ ся тою справою всѣ безъ исключенія, соединѣмъ ся в одну гадку, в одну силу, въ одинъ могучій и рѣшительный факторъ, и въ имя Боже приступаймо до дѣла«.

Представивши коротко мову згаданого »отчета« спитаю, як се можливо, щоб тепер в 20. столїтю подібне писалище пускати в сьвіт і то куренду по всїх трех епархіях, по всїх деканатах і парохіях, чиж зможе оно одушевити до згаданого дїла? Гадаю, що нї. Чиж не було нї одної тямущої голови між зібраними в Молодятинї, щоби представити батюшцї Михайлови Левицкому і отцу деканови Тимнякови, які се письмо розсилали, що мова згаданого »отчета« неможлива, що она вражає чувства загалу сьвящеників, що она є просто злочином супроти народного духа і тим самим як-раз не викличе бажаного одушевленя? Однак цїкава річ, що »отчет« сей підписаний всїми сьвящениками деканату. А деканат сей цїлком не кацапский; є там підписи положені навіть фонетикою.

Чи се припадок, чи перечене? Нї, се є власне хиба, яку я хотїв піднести. Через славну »консолїдацию« з кацапами вийшло таке, що ми народовцї, щоб »їх не дразнити«, даємо ся кацапам поганити себе, нашу історию, нашу ідею. Пішли куренди по всїм краю і поприходять в консисториї, а звідтам знов дальше і який образ? Всьо сьвященьство, люди найбільшого народолюбства, посьвяченя за українську ідею, між ними писателї, що пишуть щирою народною мовою, люди, що за народні переконаня і в тюрму ішли, всї дали свої підписи під кацапску карикатуру нашої мови.

Через консолїдацию упала у нас мораль полїтична низше зера. Бачимо, як нас кацапи на всї боки вирихтовують, було се при доповняючім виборі до сойму в Жидачеві, було при загальних виборах до сойму і при всяких других нагодах, де мимо консолїдациї кацапи без устанку гавкали за фонетику на »Просьвіту«, на тов. ім. Шевченка, закидували народовцям зраду народну в користь Поляків, а ті мовчали, а як прийде, от як тепер, подібне писалище, замість щоб гідно стати против него і зажадати зміни »факторскої« мови на людску, они всї підписують згадане письмо після утертої у нас фрази, яка і знаменує упадок полїтичної моралї »як звав, так звав, коби що дав«. Якжеж ту вірити в щирість поглядів і змагань сьвящеників, коли бачить ся, що всї сьвященики підпирають змаганя противні цїлому народови. Де сьвященики виходять як ся чорна фалянґа реакциї против всього поступу. Вся наука, всї письменники, всї уряди, загалом цїла суспільність уживає мови живучої, лиш сьвященики підписують подібні »отчети« і піддержують якусь византийску церковщину чи кацапску гниль. А се не виїмковий случай. Бо вкорінило ся вже якесь хибне переконанє, що в орґанах духовеньства завсїгди мова трохи кацапщиною закрашена; так було з »Прапором«, так було з »Господарем«, з »Ам-

---

ЛИДИЯ

Що мала-б она зрозуміти?

ЛЯНҐФРЕД

Що чоловік жиє після висших законів! Она нарушує закони і єї відтручують. Не можеш вхопити розбурханого шуму моря довкола неї, як се пре ся? А відтак противні хори, відповіди з гори, як проміне, як побідоносний боєвий поклик! А потім грім.

ЛИДИЯ

Се щось за велике для мене. На чім я розуміла ся, се було незаспокоєна тоска, єї біль задля істнованя, єї туга за тим, що не може осягнути, єї стремленє до висшого способу житя, єї віра, що она може се осягнути, коли приклонить до себе душу мущини, щоби через него осягнути участь в житю (*зворушує ся*).

ЛЯНҐФРЕД

Сеж прецїнь є там. Те все остає.

ЛИДИЯ

Щоби дожити зради! Щоби єї відкинули назад в те, з чого она хотїла видобути ся.

ЛЯНҐФРЕД

Бо она хотїла се осягнути злочином! Она нарушає висший порядок сьвіта, до якого хоче втиснути ся! Се не іде! Се є новим моментом, який прибув.

ЛИДИЯ

Злочин? Не виджу злочину в дїлї Русалки. Байка про Русалку, се велика тоска природи, — велика любов до того, що понад нею, до того, що єї визволить, нехай коштує, що хоче.

ЛЯНҐФРЕД

Відблеск неба в мори! Мрія. Мрія не визволить нїкого.

ЛИДИЯ

Противно, коли стріне ся з рівно великою. Любов, така велика, що може огорнути найбільшого грішника, — що він єї возьме в рамена і шепче: Я тебе змию зі всякого гріха. Самі мої очи вчинять се, такі повні доброти они є для тебе. В моїй груди є напій для тебе. Все, що тобі принесло біль до нинї, зникне. Нїчо, нїчо не спинить моїх рук, коли витягнуть ся до тебе. До ангелів я піднесу тебе. Люблю тебе так, що се зможу. Навіть, колиб так мусїло бути, колиб ми інакше не могли дістати ся до неба, так хочу з тобою умерти на покуту, умерти, ти в моїх раменах. Тодї пустять нас.

ЛЯНҐФРЕД

Се я також десь читав.

ЛИДИЯ

Се є велика любов! Єї ти повинен звеличати! В сїй ідеї ми стрінули ся обоє. (*В розпуцї*). Чому не держати ся сего, Лянґфреде?

ЛЯНҐФРЕД

Бо ся байка пукла менї на очах. В стотисячні кусні!

ЛИДИЯ

Чому?

ЛЯНҐФРЕД

Се неспокійне зеркало моря. Ся слїпа, лискуча сила природи. Русалка, що хоче до неба — — коли поважно приглянути ся, то се неможливе. Тодї все противить ся сему, що чоловік осягнув, що він під добу чує і знає.

ЛИДИЯ

(*болючо*). Не можеш?

ЛЯНҐФРЕД

Нїхто не може. Пропасть за велика. Не одна зміна, нї, противно, тисяч лїт треба на се, заким одна така дістане ся до неба. Один почерк не може зробити сего. Се не дасть змістити ся в новітній фантазиї.

ЛИДИЯ

(*висилена*). Покидаєш Русалку?

ЛЯНҐФРЕД

Се не була Русалка! Нї. Така що убиває безсердечно, щоби вибити ся на верх, отсе Русалка! Тут є ся пропасть.

(Конець буде).

воном«, так от і з »Посланником«, якого число 19. лежить передомною. На одній лише стороні 6-ій находжу такі слова: Взявъ *даже* грошѣ, *слушателѣ* университету; *толмачѣ*, лекторы; законниця (щось ніби за кінницею).

І такою мертвеччиною має піддержувати ся релігійне житє? Невжеж для правовірности потрібна етимольогія, а фонетика заведе просто до пекла? Ей, отці духовні, се зовсім противно. Бо хто з вірних начитав ся прекрасної мови Шевченка, Федьковича, Франка, Куліша, Стефаника, Щурата, Чайченка, той з відразою відвертає ся від церковних видавництв, звідки віє якоюсь поганою паламарщиною. А вкінци все таки виходить на се, що вам не о церков ходить а о Москву, що під покривкою церковщини перепачковуєте до нашої мови кацапщину та помагаєте до істнованя аґентурам московского правительства.

Державна рада.

На початку вчерашного засіданя президент міністрів др. Кербер відповідав на інтерпеляцию в справі достарченя рубіт для ріжних галузий промислу. Правительство поробило замовленя або кроки до сего на загальну суму 129 міліонів, але щоби оно могло дійсно видати більші суми гроший, палата мусить ухвалити як найскорше буджет на р. 1902. Правительство числить на певно, що палата не відмовить єму свого співділаня.

Інтерпеляциї.

Відтак вівчитано інтерпеляцию пос. Ольшевского в справі поступованя старости в Бжеску при виборах та інтерпеляцию пос. Бойка в справі військових практик в Галичині (яку ми вже подали в повнім змісті. *Ред.*).

Буджетова дискусия.

Приступлено до дальшої дискусиї над буджетом. Заняв голос *пос. Лупул* і заявив, що також Румуни переконані о конечности розвязаня національної квестиї. Вказуючи на престольну промову, зазначив, що коли правительство хоче перевести заповіджені в ній реформи, мусить утвердити національний мир. Бесідник заявляє ся за безпосередним, тайним голосованєм на разї курий. Застерігає ся против сего, немов би Румуни були іредентистами. Ми, Румуни — сказав Лупул — є прихильниками сильного, центрального правительства і сильного, центрального парляменту. Ми противні національній автономії, яка здавила би малі народи, а стоїмо за німецкою адміністрациєю на Буковині, яка зложила докази своєї досконалости. Відтак обговорював широко буковиньску адміністрацию, критикуючи деякі урядженя.

Пос. Пернерсторфер не вдоволяє ся самими економічними предложенями правительства, жадає реформи прасової і дотичного предложеня. Вкінци висказує жаль, що ческо-німецка квестия ще до тепер не полагоджена завдяки обопільному шовінїзмови.

Пос. Катрайн завзиває палату до продуктивної праці. Палата не повинна позбувати ся самохіть права ухвалюваня буджету. Сторонництво бесідника буде стеречи прав парляменту, зміцненя Австриї та піднесеня єї поваги.

Пос. Зазворка говорить зразу по чески, відтак по німецки, що рівноправностию не поладнає ся ческо-німецка справа, бо ческій мові належить ся першеньство.

Пос. Дершата жалує ся на надзвичайні податкові тягарі в Австриї. Правительство не найде покритя на всї буджетові видатки, хоть би навіть ухвалено намірений податок на зелїзничі білєти. Мимо знесеня язикових розпоряджень правительство не є невтральним і трактує Чехів ліпше в буджеті, чим Німців. В першім читаню сторонництво басідника буде голосувати за буджетом, аж при третім читаню зазначить докладно своє становиско.

Пос. Ферянчіц іменем Словенців заявляє, що они причинять ся до скорого полагодженя буджету.

Пос. Штайнвендер критикує буджет, що в порівнаню з буджетом за р. 1901, він виказує дефіцит 25 міліонів. Бесідник жадає редукциї буджету просьвіти, акциї що-до удержавленя зелїзниць і податкової реформи задля підвисшеня доходів.

Гр. Сільва Таруко іменем февдальної шляхти прирікає енерґічно підпирати правительство. Мимо національних ріжниць бесідник вірить, що настане мир на основах справедливости.

Послїдний промовляв коротко пос. *бар. Швеґель*, а опісля перервано дискусию і засїданє відложено до нинї перед полуднем.

Новинки.

— **Календар.** В четвер: гр.кат. Луки еванг.; рим.-кат. Вольфґанґа. — В пятницю: гр.-кат. Иоіла прор.; рим.-кат. *Всїх Сьвятих.*

— **При зміні місяця просимо наших ВП. Передплатників вирівнати залеглости і відновити передплату, бо інакше будемо приневолені здержати висилку нашої часописи.**

— **З нагоди пожару в Милятині новім** поставив п. *Барвіньский* нагле внесенє о підмогу для погорільців з державних фондів, на засїданю ві вторник дня 29. жовтня с. р.

— **Читальня »Ранна Зоря« в Калуши** купила дім з жидівских рук при улици Салїнарній за 2.200 корон. Яко першу рату купна зложено звиш 500 корон зібраних добровільними датками.

— **Адвокатска присяга по руски.** Дізнаємо ся, що президент краєвого суду др. Тхожницкий поручив виготовити роту адвокатскої присяги також в рускій мові.

— **Наука гіґієни.** Міністер просьвіти зарядив, аби в промислових школах учено гіґієни і познакомлено молодїж, як помагати собі і другим в случаю недуги.

— **Злі духи перед судом.** Вчера переслухано кількох сьвідків з Галичини і одного з Країни, а опісля перечитано зізнаня сьвідків, листи, обіжники до селян і иньші письма, якими намовлювано селян до еміґрациї за море. Перший зі сьвідків Кілько зізнав, що він був в півн. Америці і богато заробляв. Сьвідкови Вілчиньскому не вело ся так добре. Він стратив свої гроші, нічого не заробив в Америці і повернув до дому голий і босий. Сьвідок Щербан старав ся доказати, що до масової еміґрациї до Америки довели часописи, брошури і відчити на сю тему. Характеристичне є, що Щербан зізнавав аж в трех мовах: в рускій, польскій і німецкій. Яко примір наведемо отсей виїмок з єго зізнаня: »Прошу високого трибуналу, *wenn die Leute*, panie, *zu mir gekommen sind, haben bei sich gehabt*, panie, pismo od нотаріого«. Предсїдатель: »Але ви пане Щербан не розумієте мене. *Ich frage sie jetzt, wer hat die Liste der Emigranten geschrieben?*« Сьвідок Щербан: »*Ich*, panie prezydencie, я розумію. *Das hat*, panie dobrodzieju, *ein gewisser Katzenberger geschrieben*« і т. д. Дальше зізнавав сьвідок Ґонсьоровский, слюсар, тепер служить у войску. Він тихцем хотїв виїхати з Австриї, але арештовано єго на італїйскій границї і відставлено до войска. Вкінци мали переслухати Словінця Ереле, котрий також хотїв утїчи перед войском до Америки, але єго придержано на границї. Та однак не можна було єго заприсягнути, бо нїхто не знав по словіньски з виїмком д-ра Люзатта, оборонця Сільвія Нодаріого. А що він яко інтересований не міг відобрати присяги, длятого зізнаня сего сьвідка відложено аж до приїзду з Країни заприсяженого передкладчика. По перечитаню ще письм з ріжних старостів про еміґрацию відрочено розправу до нинї рано.

— **Павуки перед судом.** З Тернополя доносять, що там на днях розпічне ся великий процес проти жидів-лихварів з Заліщик: Кона, Ляма, Горніґа і кільканацятьох иньших. Сї пауки закидали свої сїти на офіцирів і брали по 1000%.

— **Нову приватну ґімназию** засновано в Закопанім коштом тамошної громади. Управу ґімназиї обняв вислужений професор ґімназиї п. Сьвідерский.

— **Курс науки дяківства** і нотного сьпіву відкриває з днем 1. падолиста с. р. в Станиславові Ігнатий Полотнюк, управитель катедрального хору. — Вимагає ся гарного голосу і доброго музикального слуху. Зголошувати ся можна лично або письменно.

— **Зелїзниця Львів-Винники.** Оводї відбула ся нарада делеґатів м. Львова, краєвого видїлу і товариства, що займає ся будовою зелїзниці Львів-Винники. Предметом нарад був вибір місця під будову двірця. По наочних оглядинах шляху межи Зеленою улицею а личаківскою рогачкою порішено, аби дворець станув недалеко личаківскої рогачки.

— **Синекура.** Бурмістр Перемишля др. Дворский (також адвокат) уступив зі становиска бурмістра, а міска рада приняла резиґнацию до відомости і визначила єму »гонорову« платню до кінця житя по 3.600 К річно.

— **Іменованя.** Президент міністрів іменував старшого повітового комісаря Людмила Тшасковского і секретарів намісництва Меч. Стрільбицкого, Вінк. Добровольского і Юл. Кадийого старостами, а повітових комісарів д-ра Богд. Амброзевича, Йос. Свитальского і Жигм. Реттінґера, секретарями намісництва.

— **На 6 літ і 2 місяці** вязниці засудив бережаньский суд 48 селян обжалованих о бунт на ярмарку в Стрілисках. Всїх селян, що ставали обжаловані перед судом, було 58, сьвідків 115 пошкодованих, 111 доказових, а звиш 30 відказових. Розправа тревала 4 днї і покінчила ся дня 25. с. м. засудом 48 селян від 4 місяців до 3 тижнів вязниці заостреної що тижня постом. Всї кари разом зібрані становлять 6 літ і 4-місяці.

— **Жид-обманець.** Селянин Лавр. Беньо з Бірчи купував в зелїзничій касї в Перемишли білєт до Ярослава. Касиєр, не маючи готівки, не приняв від селянина банкнота на 100 риньских. На се приступив до Беня якийсь жид, дав єму одну корону на купно білєта та заявив, що він також іде до Ярослава і там розміняє Беньови 100-риньсковий банкнот. Селянин в своїй добросердности дав жидови 100 риньских і они поїхали разом з Перемишля до Ярослава. Коли приїхали до Ярослава, жид вискочив із ваґона, заки поїзд станув і щез, а селянинови замість 100 риньских остала ся продіравлена карта їзди.

— **Поганий злочин.** Львівска поліция слїдить за повитухою Розалією Сіхеровою, зі Львова, котра дала дївчинї Рожі Вайсберґівній якогось ліку, аби ним зтравила плід, і стала ся причиною єї смерти. Вайсберґівна через три днї заживала по кілька капель ліку, а четвертого дня померла в наслїдок упливу крови.

— **Смерть мантія.** В Довгополи на Буковині помер дня 25. с. м. славний ворожбит-мантій Николай Дарадуда. Єго похоронено після гр.-східн. обр. з великими почестями. Добув собі покійний »слави« головно через се, що до него заїздила часто hierarchia społeczna, навіть з далекого Поділя, четвірнею, провідати про своє szczęście.

— **Переписка Редакциї і Адміністрациї.** ВПр. о. *І. К.* в *Ол.* Дякуємо. Рахунки годять ся.

— **Родимцї! Памятайте про будову руского театру у Львові!**

Телеґрами.

Відень, 30. жовтня. Грецкий король прибув тут вчера вечером з Ґмунден в найбільшім incognito. На двірци очікував єго грецкий посол.

Відень, N. fr. Presse доносить з Льондона, що недуга, на яку хорує від довшого часу кололь Едвард VII є дуже грізною. Король удає ся до Сан Ремо на кілька місяців, де специяльний курієр винаймив вже вілю Січіо, в якій, як звісно, помер німецкий цїсар Фридрих.

Будапешт, 30. жовтня. Цїсар і вел. князь Михайло Николаєвич відбули вчера проїздку по місті. Вечером відбув ся двірский обід, в якім взяли участь члени російскої амбасади, міністри та достойники двірскі і цивільні.

Льондон, 30. жовтня. На вчерашній кабінетовій радї, яка тревала близько три години, занимано ся виключно полудневo-африканьскою війною; ухвалено провадити війну дальше в як найенерґічнїйший спосіб і в сїм дусї візвати Кітшенера до як найскоршого пікінченя війни.

Малий фейлєтон.

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

В хвилях зневіри.

Сонет.

Ах я бою ся вас, зневіри хвилї!
Невиносимим сумом ви на мене
Дмете. І серце робить ся студене,
І неміч прикра йде по дужій силї.

Довкола мене море — морскі филї.
І підомною моря дно зелене.
Бездонна глубінь доокола мене....
Ах, деж ви, люди, деж ви, други милї?!

Подайте руку, киньте добре слово
Мов ту котвицю! Може того слова
Я вхоплюсь, вийду, оживу на ново?

Де там, не чують, йдуть... І в хвилю тую
Ти лиш одна, одна мене ратуєш
Хоть може, може слів моїх не чуєш!...

Утомило мене
То житє навісне,
Остогидло менї
І обридло.
І не знаю Бігме
По що мучать мене
Тії злиднї
Гіркі, незавидні!

Деревину оттак
Точить звільна червак,
Листє кане
До долу і вяне —
Чиж не лучше стократь
Як вітри ї звалять,
Як ї громи
Сторощать і зломять?

Проснив ся сон, розприс ся чар,
Пук щастя дзвін.
Упав важкий житя тягар,
Судьби проклін.

Здалека чути бряск і стук
Стальних оков,
Полилась з утомлених рук
Сердечна кров.

І простягнув ся гень у сьвіт
Далекий шлях,
І меркне день і вяне цьвіт
В моїх очах.

Підняла доля кнут в гору —
Роздав ся звист,
І котить мною по шляху
Як вітром лист.

І гонить мною ніч тай день
Бог вість куда,
Толочить і рубає в пень
Мої літа.

Який в тім замір, мисль яка,
Яка в тім ціль,
По що той труд, по що туга́,
По що той біль?

По що, на що?
Підняв ся кнут,
Роздав ся свист,
Коби лиш там, коби не тут,
Ось в чім ціль єсть!

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Від огню обезпечайте ся тілько в »Днїстрі«.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНЇСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

одиноке руске товариство асекурацийне, обезпечає будинки і всї предмети движимі против огневих шкід.

»Днїстер« припоручили **Преосьвящ. Ординарияти** Всеч. **Духовеньству і вірним всїх трех Епархій.**

Фонди ґваранцийні »Днїстра« з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540	кор. 11	сот.	разом 520.406 кор. 65. сот.
Резерва премії	171.942	„ —	„	
Резерва специяльна	6.000	„ —	„	
Фонд емеритальний	30.924	„ 54	„	

Тарифи »Днїстра« умірковані. Надвижка річна розділяє ся між членів в **формі звороттів.** За рік 1900 **дістають члени 8% звороту** з премії.

»Днїстер« **виплатив** до 31. грудня 1900 **відшкодовань 2,120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпроволочно** в присутности Делеґата і 2 членів.

Поліси »Днїстра« принимають при позичках гіпотечних: Банк **краєвий і Каса ощадности** у Львові, Коломиї, Самборі, Долинї, Снятинї, Городенцї, **Теребовли, Залїщиках,** Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЄ треба обезпечатись тілько через »Днїстер« в Товаристві взаїмн. обезпеч, в Кракові; з таких обезпечень через »Днїстер« іде часть **провізиї на рускі публичні добродійні цїли;** поліси і квіти видає Краківске Товариство рускі.

»Днїстер« **пошукує** спосібних **аґентів,** особливо **селян господарів** в окрестностях, **де ще нема** близько аґенций »Днїстра« Аґенти заробили вже 274.964 кор. провізиї.

Зголошеня о аґенциї треба вносити до Дирекциї у Львові.

На житє обезпечайте ся тілько через »Днїстер«.

Селяне! убігайте ся тілько о аґенциї »Днїстра«

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна

Небувала, сензацийна проґрама!

від 16. до 31. жовтня 1901.

При співучасти військової музики 24. п. п.

1) **Stack з Мільтону,** найславнїйші ґімнастики на потрійнім реку. 2) **The 4 Berrlings,** знаменитий акт воздушний. 3) **Karley Trio,** коміки grotesque і музикальні. 4) **Rubens,** транспарентовий маляр. 5) **François Rivoli,** мімік в товаристві Емми Rivoli. 6) **Реклямоґраф** і орхестра 7) **Les trois Berg,** турецкий акт фантастичний. 8) **Александер Trebitsch,** гуморист. 9) **Lina Morganti,** артистка в свистаню. 10) **Jelli Trio,** вокальний терцет і дансерки.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В недїлю і сьвята два представленя. Що пятницї **High-Life** представленє. Білєти вчаснїйше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Др. Олександер Богдан КУЛАЧКОВСКИЙ,

субститут надв. адвоката д-ра Отмара Райзера і оборонець в карних справах у Відни, I, Tuchlauben ч. 4 або XIII/9 Suppégasse ч. 9.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

принимає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, принимає до переховання папери вартістні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституциях заграничних т. зв.

Депозити сховкові
(Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталевій касї панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де **безпечно і дискретно** переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим взглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднїйші зарядженя.

Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділї депозитовім.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від I-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	приходить о годинї	до Львова
		6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
		6·20	з Чернівців (Іцкан, Гв. ацу), Гусятина
		6·46	з Брухович, щод. від 16. мая до 15. вер. вк.
		7·45	з Янова
		7·40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
		8·00	„ „ на дв. головний
		8·10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока
		8·15	з Сокаля, Рави рускої
1·35		8·50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту. Берлина
		11·45	з Ряшова, Любачова, Самбора
		11·55	зі Станиславова (Керемезе, Потутор)
		12·55	з Янова
		1·10	зі Сколього, Калуша, Хирова а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.
		3·14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.
		4·40	зі Самбора, Борислава, Стрия
2·20		5·11	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
2·35		5·35	„ „ „ на дв. голов.
		5·50	з Кракова
		5·40	з Чернівців, Іцкан
		6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч			
		7·36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
		8·50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня щод.
		9·41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно
		9·20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
8·40		9·50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова
2·31			
12·15		9·40	з Чернівців, Букарешту,
		10·20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша
		10·20	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
		10·02	» » » на дв. голов.
		3·12	з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче
		3·35	„ на дворець головний

Поїзд посп.	Поїзд особ.	відходить о годинї	зі Львова
		6·25	до Станиславова, Підвисокого, Потутор
1·55		6·30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
2·08		6·43	» » » дв. Підзамче
		6·35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
8·30		8·40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина
2·55			
		9·00	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер
		9·15	до Янова
		9·25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз
		9·42	„ » » дв. гол.
		10·20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
2·40		10·25	до Чернівців,
		1·25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в недїлї і сьвята
		2·15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в недїлї і сьвята
		3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
		3·15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.
		3·26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.
		3·30	до Ряшева, Хирова, Любачова
Ніч			
		6·10	до Станиславова
12·45		6·20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
		6·30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1902 щоденно
		6·35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова
		7·10	до Тернополя, Бродів дворець головний
		7·32	„ дворець Підзамче
		7·25	до Сокаля і Рави рускої
		7·52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)
		9·30	до Янова від 1. мая до 15. вересня
2·51		10·30	до Чернівців і Іцкан
		11·00	до Кракова, Відня, Варшави
		11.10	до Підволочиск, Бродів дв. головний
		11·32	» » дв. Підзамче
		4·15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора
		4·45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. щод

ЗАМІТКА: Пора вічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Час середно-европейский рівнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — В місті видають білєти їзди: Звичайні білєти аґенция часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білєти звичайні і всякі иньші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць держав них (ул. Красінких ч. 5. в подвірю, сходи II, двері ч. 52) в урядових годинах (8—3 а в сьвята 9—12).

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский.**

З друкарнї В. А. Шийковского